

Arnika varuje: Miliardy z Modernizačního fondu podporují spalovny místo udržitelnosti

16.12.2024 - | Arnika

Mezi dříve podpořené projekty se nově zařadil projekt multipalivového kotle* v Karviné a spalovna, která má vzniknout v Českých Budějovicích. Arnika však dlouhodobě varuje před environmentálními a zdravotními riziky těchto technologií.

Fixace na spalovny brání recyklaci

“Ačkoli fond deklaruje podporu ekologických projektů, přidělení takto významné části financí na energetické využití odpadu může zbrzdit přechod k udržitelnému nakládání s odpady. Studie ukazují, že závislost na spalovnách vede k “lock-in” efektu, kdy jsou investice do nových zařízení v rozporu s cíli cirkulární ekonomiky, protože vyžadují stálý přísun odpadu a brání rozvoji recyklace a prevence odpadu,” uvádí Nikola Jelínek, odbornice na toxické látky v životním prostředí organizace Arnika.

Spalovny nejsou řešením, jen oddalují řešení problému

Česká vláda a investoři často prezentují spalovny jako řešení hrozící krize skládkování nebo jako náhradu centrálního vytápění hnědým uhlím, které má být postupně ukončeno. Realita je však jiná: spalování odpadu není ekologickou alternativou. Jeho provoz přispívá ke změně klimatu a neřeší příčinu problému – nadměrnou produkci odpadu. Výzkum potvrzuje, že státy s vysokou kapacitou spaloven dosahují nižší míry recyklace, což dále narušuje cíle oběhového hospodářství.

„Podpora spaloven odpadu vede k fixaci na zastaralý model nakládání s odpady, který nás uzamkne ve světě neudržitelného nakládání s odpady na několik desetiletí. Modernizační fond má podporovat skutečně udržitelná řešení, která přispějí k ochraně klimatu, životního prostředí a zdraví,” uzavírá Sarah Ožanová, koordinátorka kampaně Nespaluj, recykluj organizace Arnika.

Spalovny prohlubují trojitou planetární krizi

Spalování odpadu přispívá podle studií k trojité planetární krizi, kterou tvoří klimatická změna, znečištění životního prostředí chemickými látkami a ztráta biodiverzity. Spalovny uvolňují do prostředí značné množství oxidu uhličitého, toxických látek jako dioxinů, těžkých kovů a jemných prachových částic, které negativně ovlivňují kvalitu ovzduší a lidské zdraví. Podpora spaloven přitom přímo poškozují environmentální cíle EU, přestože v ČR je díky výjimce jejich dotování Modernizačním fondem podporováno minimálně do konce roku 2024.

Přestože náklady na výstavbu spalovny představují jen část celkových výdajů, některá města se pro ni rozhodují jako pro zdánlivě jednoduché řešení problému s odpady. Nedávno se takto rozhodli například zastupitelé města Písek. Projekty ZEVO v Písku, Českých Budějovicích a dalších městech získávaly souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí, přestože připomínky místních spolků a ekologických organizací často zůstaly nevypořádány. Spalování odpadu však není ekologickým řešením a jeho podpora z veřejných prostředků může ohrozit cíle oběhového hospodářství a ochrany klimatu. Miliardy korun by měly být investovány spíše do prevence vzniku odpadu, jeho opětovného použití a recyklace než do výstavby zastaralých spaloven.

*Kotel, který může spalovat tuhé alternativní palivo (pelety vyrobené z odpadu) nebo biomasu či jejich kombinaci.

Pro víc informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče (Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., 606727942)

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/arnika-varuje-miliardy-z-modernizacniho-fondu-podporuji-spalovny-misto-udrizitelnosti>